

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Departament Innowacji i Rozwoju

DIR-WBS.425.5.2025.SD
Warszawa, 18 lipca 2025 r.

Pani
[REDACTED]

Szanowna Pani,

odpowiadając na Pani petycję skierowaną do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i przekazaną do Ministra Edukacji w sprawie zmiany prawa i nałożenia obowiązku powtórzenia kształcenia lub dalszego kształcenia w dziedzinie, w której ktoś jest wykształcony lub podjęcia studiów w nowej dziedzinie po przerwie dłuższej niż 10 lat, proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

W rozdziale II Konstytucji RP dotyczącym wolności, praw i obowiązków człowieka i obywatela stwierdza się w art. 70 ust. 1, że każdy ma prawo do nauki, a nauka do 18 roku życia jest obowiązkowa. W ust. 4 stwierdza się, że władze publiczne zapewniają obywatelom powszechny i równy dostęp do wykształcenia. Nałożenie na obywateli nowego obowiązku wymagałoby zmiany Konstytucji RP w trybie określonym w jej art. 235. W razie próby zmian ww. rozdziału Sejm, Senat lub Prezydent RP mogą zażądać przeprowadzenia referendum zatwierdzającego. Zmiana zostaje przyjęta, jeżeli opowie się za nią większość głosujących.

Warto ponadto wskazać, że w toku wieloletniej współpracy międzynarodowej w edukacji na forum Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury (UNESCO), Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) i Unii Europejskiej (UE) nie postawiono dotychczas kwestii nałożenia ww. obowiązku. Każda z tych organizacji wypracowała strategiczne ramy współpracy między państwami członkowskimi w zakresie rozwoju edukacji pojmowanej jako związek kształcenia (realizowanego zwykle w dłuższych cyklach i obejmującego duże zakresy treści) i szkolenia (nastawionego na elastyczność procesów edukacyjnych, praktykę i umiejętności, co stanowi je szczególnie ważnym w zakresie edukacji zawodowej i edukacji dorosłych).

W ramach tej współpracy promowana jest polityka na rzecz uczenia się przez całe życie (lifelong learning). Jest ona także rozwijana w naszym kraju z uwzględnieniem naszej specyfiki. W polityce tej podkreśla się, że wszyscy (niezależnie od wieku) mają prawo do dobrej jakości edukacji i uczenia się przez całe życie. Polityka ww. organizacji i ich państw członkowskich, włącznie z Polską, skupia się na zapewnieniu realizacji tego prawa.

Przykładem może być tutaj promowanie nowego modelu społecznego w UE w ramach Europejskiego Filara Praw Socjalnych proklamowanego na Szczycie Społecznym w 2017 r. Ma on służyć egzekwowaniu praw obywateli w oparciu o 20 najważniejszych zasad. Pierwszą jest dostępność wszystkich do dobrej jakości kształcenia, szkolenia i uczenia się przez całe życie. Na Szczycie Społecznym w maju 2021 r. przyjęto plan działania do roku 2030 na rzecz wdrażania tych zasad. Wyznaczone w nim zostały trzy główne cele. Jednym z nich jest zwiększenie wskaźnika uczestnictwa dorosłych w szkoleniach podczas roku do 60% (pozostałe dotyczą zwiększenia wskaźnika zatrudnienia do 78% oraz zmniejszenia liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ubóstwem o 15 mln).

Z poważaniem,

Tomasz Kulasa
Dyrektor
/ – podpisano cyfrowo/